HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וסבר רבי יהודה בקדושתה קיימא והתניא הגיורת שנתגיירה וראתה דם ר' יהודה אומר דיה שעתה א] ר' יוסי אומר הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה וצריכה להמתין ג' חדשים דברי ר' יהודה ר' יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד א"ל גיורת אשבויה קא רמית גיורת לא מנטרא נפשה שבויה מנטרא נפשה ורמי שבויה אשבויה דתניא (א)הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו יתירות על בנות ג' שנים ויום אחד [א]צריכות להמתין ג' חדשים דברי ר' יהודה ר' יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד אשתיק א"ל מידי שמיע לך בהא אמר ליה הכי אמר רב ששת שראוה שנבעלה א"ה מאי טעמא דר' יוסי אמר רבה קסבר ר' יוסי אשה מזנה משמשת במוך שלא תתעבר בשלמא גיורת כיון דדעתה לאיגיורי מנטרא נפשה שבויה נמי דלא ידעה היכא ממטו לה שפחה נמי דשמעה מפי מרה אלא יוצאה בשן ועין מאי איכא למימר וכי תימא כל ממילא לא א"ר יוסי הרי אנוסה (ב)ומפותה דממילא ותניא אנוסה ומפותה צריכות להמתין ג' חדשים דברי ר' יהודה [ב]ר' יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד אלא אמר (ג)רבה קסבר ר' יוסי [ג]אשה מזנה מתהפכת כדי שלא תתעבר ואידך חיישי' שמא לא נהפכה יפה יפה: שנא' [1]ולא יהיה אסון ענוש יענש וכו': והא מהכא נפקא מהתם נפקא [2]כדי רשעתו (ד)משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות חדא במיתה וממון וחדא במלקות וממון וצריכא דאי אשמעינן מיתה וממון משום דאיכא איבוד נשמה אבל מלקות וממון דליכא איבוד נשמה אימא לא ואי אשמעינן מלקות וממון משום דלא חמיר איסוריה אבל מיתה וממון דחמיר איסוריה אימא לא צריכא ולרבי מאיר (ה)דאמר לוקה ומשלם תרתי למה לי חדא במיתה וממון

וחדא

וראתה דם. בו ביום: **דיה שעתה.** ולא גזרו בה טומאת מעת לעת לטמא טהרות שנגעה בהן משעת טבילה עד שעת ראייה דהא אפי' יצא דם זה מאתמול והעמידוהו כותלי בית הרחם שזהו הטעם של מעת לעת בבנות ישראל הלא דם כנענית(ו) כדם בהמה. ואם תאמר ניחוש שמא משטבלה נעקר ויצא מיד טומאה למפרע דרבנן היא והיכא דאיכא למיגזר מעת לעת שלם גזור מפקידה לפקידה והיכא דלא גזור מעת לעת (ט)לא גזור מפקידה לפקידה: **וצריכה להמתין ג' חדשים.** שלא תנשא להבחין בין זרע הנזרע בקדושה לזרע הנזרע שלא בקדושה(ז): **רבי יוסי מתיר.** לקמיה מפרש טעמא: **צריכות להמתין.** ואף על פי שקטנה אינה מתעברת גזירה קטנה אטו גדולה: **משמשת במוך.** נותנת מוך לאחר בעילה ושואבת הזרע: **מנטרא נפשה.** ומזמנת לה מוך: **דלא ידעה היכא ממטו לה.** שבאים למוכרה וסברה דלמא ממטו לה לגבי ישראל ופרקו לה ומנטרא נפשה לשמש במוך: **אלא יוצאה בשן ועין.** שפחה שסימא אדוניה את עינה ויצאה לחירות מנא הות ידעה מעיקרא דתיפוק לחירות דמנטרא נפשה לזמן מוך לשימושה: **כל ממילא.** מידי דליכא לאיזדהורי ביה מעיקרא דתיפוק לחירות מודה רבי יוסי: **הרי אנוסה דממילא.** דלא הות ידעה דליסליק בה הכי ותזמן לה מוך: **מתהפכת.** שיצא הזרע ולא יקלוט והא אפילו במידי דממילא מצו למיעבד וכולן עושות כן: **משום דאיכא איבוד נשמה.** יש כאן עונש חמור ודיו בכך אם ענשתו לאבד נשמה ליהרג: **אימא לא.** אין זה עונש יתירה וליעביד ביה תרתי: **דלא חמיר איסוריה.** לא עבר עבירה חמורה ודיו שתענשנו עונש אחד:

לא

וסבר רבי יהודה בקדושתה קיימא והתניא הגיורת כו'. קשה להשתא דמדמה גיורת לשבויה א"כ תיקשי ליה מתניתין גופה דר' יהודה לא משוה גיורת לשבויה דתנן ר' יהודה אומר שבויה שנפדית הרי היא בקדושתה משמע דהכך מודה לתנא קמא ואמר ר"י דמתני' אתי ליה שפיר דמודה בגיורת שאין לה קנס דודאי היא בחזקת בעולה שנבעלה בעוד שלא היה דעתה להתגייר ואפילו אם היה דעתה להתגייר משהיתה בת שלש שנים ויום אחד מ"מ לא מנטרא נפשה כיון דאינה ראויה להתעבר אבל מהך דצריכה להמתין שלשה חדשים אף על גב דדעתה לאיגיורי ומנטרא נפשה אפילו הכי קאמר צריכה להמתין ג' חדשים דאי אפשר לשמור עצמה מן העובדי כוכבים כ"ש שבויה שהיא מסורה בידם: **רבי יהודה אומר דיה שעתה.** פירש הקונטרס כיון דליכא מעת לעת מפקידה לפקידה נמי לא גזור רבנן ורבי יוסי דקאמר ומטמאה מעת לעת לאו דוקא מעת לעת אלא כלומר בתורת מעת לעת מטמאה משנתגיירה: **שבויה מנטרא נפשה.** וא"ת והא בקטנה נמי איירי דלא מנטרא נפשה דהא אינה יודעת לשמור עצמה וקאמר ר"י דבקדושתה קיימא דקתני במתני' יתירה מבת ג' שנים ויום אחד וי"ל דקטנה לגמרי אינה מוסרת עצמה לביאה וכשהיא מוסרת עצמה לביאה קצת היא בת דעת ויודעת לשמור עצמה: **צריכות להמתין שלשה חדשים דברי ר' יהודה.** משמע דאפי' בקטנה שאינה ראויה להתעבר קאמר רבי יהודה דצריכה להמתין מדקאמר יתירות מבנות ג' ויום אחד דגזר קטנה אטו גדולה וקשה לר"י ולרבינו תם דתניא בהחולץ (יבמות דף מב: ושם) הרי שהיתה רדופה לילך לבית אביה או קטנה כו' צריכה להמתין ג' חדשים דברי ר"מ ר' יהודה מתיר ליארס ולינשא מיד אלמא לא גזר רבי יהודה קטנה אטו גדולה וכ"ת דוקא בגיורת ומשוחררת ושבויה גזר טפי כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לשנזרע שלא בקדושה זה אין נראה דהא לרבא דמפרש התם לעיל(ח) טעם דצריכות להמתין גזירה שמא ישא אחותו מאביו וייבם אשת אחיו מן אמו כו' טפי אית לן למיגזר בקטנה בת ישראל דשייך בה כל הנהו דמפרש התם אבל בגיורת ושבויה ומשוחררת לא שייך שמא ישא אחותו מאביו ועוד דשמואל אית ליה סברא איפכא מדר' יהודה דהא שמואל קאמר בס"פ ד' אחין (שם דף לד: ושם) דכולן צריכות להמתין ג' חדשים חוץ מגיורת ומשוחררת קטנה אבל קטנה בת ישראל צריכה להמתין אלמא בקטנה בת ישראל גזר קטנה אטו גדולה ובגיורת ומשוחררת לא גזר והיינו איפכא מדרבי יהודה ועוד לשמואל בשלמא בקטנה בת ישראל סבר כר"מ אלא בגיורת כמאן לא כרבי יהודה ולא כר' יוסי דלרבי יהודה בין קטנה בין גדולה צריכה להמתין ולרבי יוסי אפי' גדולה אינה צריכה להמתין ומיהו למאי דמוקי להך דהכא בשראוה שנבעלה אתי שפיר כר' יהודה ומצינן למימר דדוקא בראוה שנבעלה קאמר ר' יהודה דגזרי' קטנה אטו גדולה אבל אותה שאינה ודאי בעולה לא ולפי לשון אחרון דהתם לא קשה כלל אע"ג דשמואל איפכא מדרבי יהודה כיון דאין הטעם משום (ט)דגזרינן קטנה אטו גדולה דאפילו בגדולה נמי שרי לפי שמתהפכת ואור"י דבס"פ ד' אחין (ג"ז שם לה.) מייתי הך ברייתא דהכא ול"ג בה יתירות מבנות ג' ויום אחד ובתוספתא נמי ל"ג ליה ולפי זה ניחא דמיירי בגדולה אבל בקטנה מודה דאין צריכה להמתין כדקאמר בברייתא דרדופה והשתא שמואל בגיורת כר' יהודה ובבת ישראל כרבי מאיר ואפשר דבגיורת קטנה מודה ר' מאיר דאין צריכה להמתין וללשון אחרון דהתם דאמר שמואל כולן צריכות להמתין חוץ מגיורת ומשוחררת גדולה וקטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין בזנות משום דזנות דקטנה לא שכיח אבל בנשואין גזר קטנה אטו גדולה וסבר בגיורת כרבי יוסי ובבת ישראל כר"מ דגזר קטנה אטו גדולה וס"ל דדוקא בנשואין גזר ר"מ ושמא בנשואין מודה ר' יוסי לר"מ ומיהו בזנות ודאי פליג דהא שרי אנוסה ומפותה אפילו גדולה ואית דגרסי בברייתא דרדופה ר' יוסי במקום ר' יהודה ושם פירשנו: **אי הכי מ"ט דר' יוסי.** תימה לר"י דמשמע דמשום דאוקימנא בראוה שנבעלה הוא דקשיא ליה מאי טעמא בלאו הכי נמי תיקשי ליה ברייתא דרבי יוסי דמייתי לקמן דאנוסה ומפותה ולפי הסוגיא נראה דזה המקשה עצמו הוא דמייתי לה ומיהו י"ס דגרסי בסמוך א"ל אביי בשלמא גיורת כיון דדעתה לאיגיורי כו' ולפי גירסא זו אתי שפיר שזה המקשה לא ידע ברייתא דמייתי לקמן דאביי הוא דמייתי לה וכן הוא גירסא בשילהי ד' אחין (ג"ז שם):

אמר רבה קסבר רבי יוסי כו'. אליבא דרבי יוחנן משני דלדידיה דמפרש טעמא דר' יהודה שלא יהא חוטא נשכר לא קשיא מידי [ומיהו רבה לא קאמר אלא דלמא]: **אשה** מזנה מתהפכת. ומהשתא לא קשה אנוסה ומפותה ומיהו יוצאה בשן ועין מודה רבי יוסי דצריכה להמתין דאותה למה תתהפך: (י)**הבא** על בתו. למאי דמוקי מתני' בפרק בן סורר (סנהדרין דף עג: ושם) במפותה צריך לאוקמה בשבא עליה ובגרה כדפרישית לעיל(כ): (ל)**ועל** בת אשתו. הוה מצי למיתני אשת אביו וכלתו דהא חשיב נמי עריות דעל ידי קדושין אלא תנא ושייר: **חדא** במלקות וממון. לעיל(מ) פירשתי למה לא יליף רשע רשע תימה דבריש החובל (ב"ק דף פג:) פריך הא מיבעי ליה קרא דלא תקחו כופר דלא תשקול מיניה ממונא ותקטליה ומשני ההוא מכדי רשעתו נפקא הוה ליה למימר ההוא מלא יהיה אסון נפקא דכדי רשעתו אתא למלקות וממון וי"ל דהתם טעי כי היכי דטעי הכא מעיקרא לומר דמכדי רשעתו נפקא מיתה וממון [והא דלא פריך האי במלקות וממון כתיב לא חש להקשות משום דהוי מצי לשנויי מלא יהיה אסון נפקא] אי נמי לסימנא בעלמא נקטיה התם:

וחלא

מסורת הש"ס

א) יבמות לה. [כל הסוגיא ע"ש], ב) [אין לזה מובן וכן נראה מפירש"י דליתא], ג) [שם איתא אביי], ד) ב"ק פג: מכות ד. יג: [לעיל לב:], ה) [לעיל לג: וש"נ], ו) בס"א: גוייה, ז) בס"א: לזרע הגוים, ח) [שם מב.], ט) [דלא גזרינן כצ"ל רש"ל], י) [שייך לעיל במשנה לו:], כ) [דף כט. ד"ה ועל אשת], ל) [ג"ז שייך שם], מ) [לה. ד"ה רבא],

תורה אור השלם

1. וְכִי יִנָּצוּ אֲנָשִׁים וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בִּפְלִלִים: שמות כא כב

2. וְהָיָה אִם בִּן הַכּוֹת הָרָשָׁע וְהִפִּילוֹ הַשֹּׁפֵט וְהִכָּהוּ לְפָנָיו כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ בְּמִסְפָּר: דברים כה ב

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דיה שעתה וכו' לא גזור מפקידה לפקידה. כדאיתא בנדה לו ע"א:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' ר' יוסי אומר הרי היא ככל הנשים. עי' נדה דף לו ע"א תוד"ה דליכא שהות וכו' והגאון מהרר"פ לא ציינו בש"ס החדשים בהגהותיו:

עין משפט נר מצוה

נו א ב ג מיי' פי"א מהל' גירושין הל' כא כב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן יג סעיף ה ו:

מוסף רש"י

מנטרא נפשה. וממטיא מוך בהדה ומזומן לה (יבמות לה.). **אלא יוצאה בשן ועין.** דלא הות ידעת מעיקרא דעתידה להשתחרר לא מיטרחא ומזדהרא לאתויי מוך בהדה (שם). **אנוסה ומפותה.** ישראלית, והרי אונס ממילא הוא ואין לה מוך (שם). **מתהפכת.** ואף יוצאה בשן ועין נמי ליכא השתא למפרך, דכיון דהיפוך קל הוא לה ואין בו טורח, מתהפכת היא, דכל אשה מזנה אינה רוצה להתעבר (שם).